

Par grozījumu Ministru kabineta 2012.gada 16.oktobra noteikumos Nr.710 „Noteikumi par vispārējās pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības iestāžu nodrošinājumu atbilstoši izglītojamo speciālajām vajadzībām” projektu

Rīgā, 2014. gada 28. novembrī

Biedrība *Pro Futuro* ir iepazinusies ar Jūsu sagatavoto grozījumu Ministru kabineta 2012.gada 16.oktobra noteikumos Nr.710 „Noteikumi par vispārējās pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības iestāžu nodrošinājumu atbilstoši izglītojamo speciālajām vajadzībām” (turpmāk – Noteikumi) projektu un ierosina veikt tajos labojumus, kas ierakstīti šim e-pastam pievienotajos dokumentos – MK noteikumu Nr.710 grozījumu projekts ar *Pro Futuro* labojumiem un MK noteikumu Nr.710 grozījumu projekta anotācija ar *Pro Futuro* labojumiem, pamatojot tos ar turpmāko:

1. Noteikumu 1.punkts pēc vārdiem „izglītojamais ar speciālām vajadzībām (turpmāk – izglītojamie)” papildināms ar vārdiem „atbilstoši izglītojamā individuālajām izglītības vajadzībām, kuras, izvērtējot izglītojamā spējas, attīstības līmeni, veselības stāvokli, noteikuši speciālisti (psihologs vai logopēds, vai speciālais pedagogs vai ārsts)”.

Pamatojums: Noteikumu grozījumu projekta anotācijas I sadaļas 2.punktā "Pašreizējā situācija un problēmas, kuru risināšanai tiesību akta projekts izstrādāts, tiesiskā regulējuma mērķis un būtība" ir norādīts, ka "Projektā tiek noteikts [...] un tiek noteikts pienākums izglītības iestādēm, atbilstoši izglītojamā individuālajām izglītības vajadzībām, kuras, izvērtējot izglītojamā spējas, attīstības līmeni, veselības stāvokli, noteikuši speciālisti (psihologs vai logopēds, vai speciālais pedagogs vai ārsts), nodrošināt [...]". Pretēji anotācijā rakstītajam, Noteikumu grozījumu projektā šāds precizējums nav ietverts. Šāds papildinājums ir būtisks, jo uzsver, ka nepieciešamais nodrošinājums nosakāms atbilstoši katra integrētā izglītojamā individuālajām vajadzībām.

2. Noteikumu 2.punkts pēc vārdiem „integrē izglītības iestādē” papildināms ar vārdiem „un atbilstoši katra izglītojamā spējām, attīstības līmenim un veselības stāvoklim”.

Pamatojums: šāda papildinājuma nepieciešamību nosaka Vispārējās izglītības likuma 1.panta 14.punktā nostiprinātā speciālo vajadzību definīcija - speciālās vajadzības ir nepieciešamība saņemt tāda veida atbalstu un rehabilitāciju, kas rada iespēju izglītojamajam apgūt izglītības programmu, ņemot vērā viņa veselības stāvokli, spējas un attīstības līmeni, kā arī Noteikumu anotācijā norādītais speciālās izglītības mērķis: „dot iespēju izglītojamajiem ar speciālajām vajadzībām iegūt zināšanas vispārīzglītošajos mācību priekšmetos, apgūt sadzīves un darba prasmes, akcentējot izglītošanas praktisko ievirzi, atbilstoši izglītojamā spējām, veselības stāvoklim un attīstības līmenim”, no kā izriet, ka izglītības iestādes nodrošinājums, integrējot izglītojamo ar speciālajām vajadzībām, nosakāms ne tikai atbilstoši veidam, kādā izglītojamais integrējams izglītības iestādē (tas ir, vispārējās izglītības klasē vai speciālās izglītības klasē), kā tas ir noteikts pašreizējā Noteikumu redakcijā, bet arī atbilstoši katra integrētā izglītojamā individuālajām vajadzībām.

3. Noteikumi papildināmi ar 4.¹ punktu: „Izglītības iestāde, integrējot izglītojamo ar speciālām vajadzībām vispārējās pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības klasē, katram

integrētajam izglītojamajam izstrādā individuālu izglītības programmas apguves plānu un nodrošina tā izpildi vai nodrošina licencētas speciālās izglītības programmas apguvi atbilstošas profesionālās kvalifikācijas pedagogu vadībā.”

Pamatojums: Noteikumu pašreizējās redakcijas 4.punktā ir noteikts, kā izglītības iestādei jānodrošina izglītojamā ar speciālajām vajadzībām integrēšana speciālās izglītības iestādēs, savukārt jautājums par izglītojamā integrēšanas kārtību vispārējās izglītības klasēs Noteikumu pašreizējā redakcijā netiek risināts, tādējādi radot izglītības iestādēm neskaidrību, kā tām jārikojas, integrējot izglītojamo ar speciālajām vajadzībām vispārējās izglītības klasēs.

Uzskatām arī par nepieciešamu precizēt Noteikumu grozījumu projekta anotācijas III sadaļas 7.punktā „Cita informācija” norādītos datus par izglītojamajiem ar speciālajām vajadzībām, kuriem nepieciešams IKT nodrošinājums, izvērtējot šādus jautājumus un apsvērumus:

- Vai Valsts pedagoģiski medicīniskās komisijas datu bāzē aptver arī pašvaldību pedagoģisko komisiju reģistrētos datus par izglītojamajiem noteiktajām diagnozēm?
- Izvērtējot IKT nodrošinājuma nepieciešamību, jāņem vērā, ka IKT nodrošinājums vajadzīgs ne tikai izglītojamajiem, kuriem ir noteikta diagnoze "disleksija", bet arī tiem izglītojamajiem ar valodas traucējumiem vai mācīšanās traucējumiem, kuriem ir noteiktas citas diagnozes (piemēram, rakstīšanas traucējumi vai disgrāfija, specifiski lasīšanas traucējumi). No speciālo vajadzību grupās „valodas traucējumi” un „mācīšanās traucējumi” ietvertajām diagnozēm (noteiktas Ministru kabineta 2012.gada noteikumos Nr.709 „Noteikumi par pedagoģiski medicīniskajām komisijām”) vismaz 6-7 diagnozēm būtu nepieciešams IKT nodrošinājums.
- Anotācijā norādīts tikai to izglītojamo skaits, kuriem diagnosticēta „disleksija” pēc 2008.gada 1.janvāra, taču jāņem vērā, ka izglītības iestādēs šobrīd izglītību apgūst izglītojamie, kuriem disleksija vai citi valodas vai mācīšanās traucējumi diagnosticēti arī agrāk, pat sākot no 2002./2003. mācību gada (ņemot vērā, ka izglītojamie ar minētajām speciālajām vajadzībām tiek atstāti uz otru gadu tajā pašā klasē).
- IKT nodrošinājums ir nepieciešams arī izglītojamajiem ar multiplām diagnozēm (piemēram, ja izglītojamajam ir cerebrāla trieka, un tā ir viņa vienīga oficiālā diagnoze, bet patiesība šim izglītojamajam ir arī disgrāfija, kas nekur nav fiksēta).
- Pēc 2009.g. OECD PISA lasītprasmes pētījuma datiem 21% Latvijas 15-gadīgo vispārīzglītojošo skolu audzēkņu paliek vai nu zem jebkura lasītprasmes kompetences līmeņa no 5, vai ir 1.kompetences līmenī. Tiek uzskatīts, ka šajos līmeņos cilvēkam nav funkcionālas lasītprasmes (ja arī viņš tekstu spēj izlasīt, viņš nesaprot, ko tas nozīmē, nespēj izdarīt sekundārus secinājumus). Tātad, ne visi izglītojamie, kuriem ir kāda no speciālo vajadzību „lasīšanas traucējumi” vai „mācīšanās traucējumi” diagnozēm, saņem pedagoģiski medicīniskās komisijas atzinumu, taču atbalsta pasākumi un papildus apmācība nepieciešami visiem. Līdz ar to, aprēķinot izglītojamo skaitu, kuriem ir disleksija vai kāds cits no lasīšanas vai mācīšanās traucējumiem, būtu jāņem vērā arī tā izglītojamo daļa, kuriem ir neidentificētas speciālās vajadzības (nav saņemts speciālistu vai pedagoģiski medicīniskās komisijas atzinums).

Lūdzam, turpinot Noteikumu grozījumu projekta sagatavošanu, ņemt vērā un iekļaut Noteikumu grozījumu projektā un tā anotācijā mūsu šeit izteiktos priekšlikumus, kā arī lūdzam tuvākajā laikā sarīkot tikšanos, lai šos priekšlikumus pārrunātu klātienē.

Ar cieņu,

Eva Birzniece
Biedrības *Pro Futuro*
Valdes priekšsēdētāja